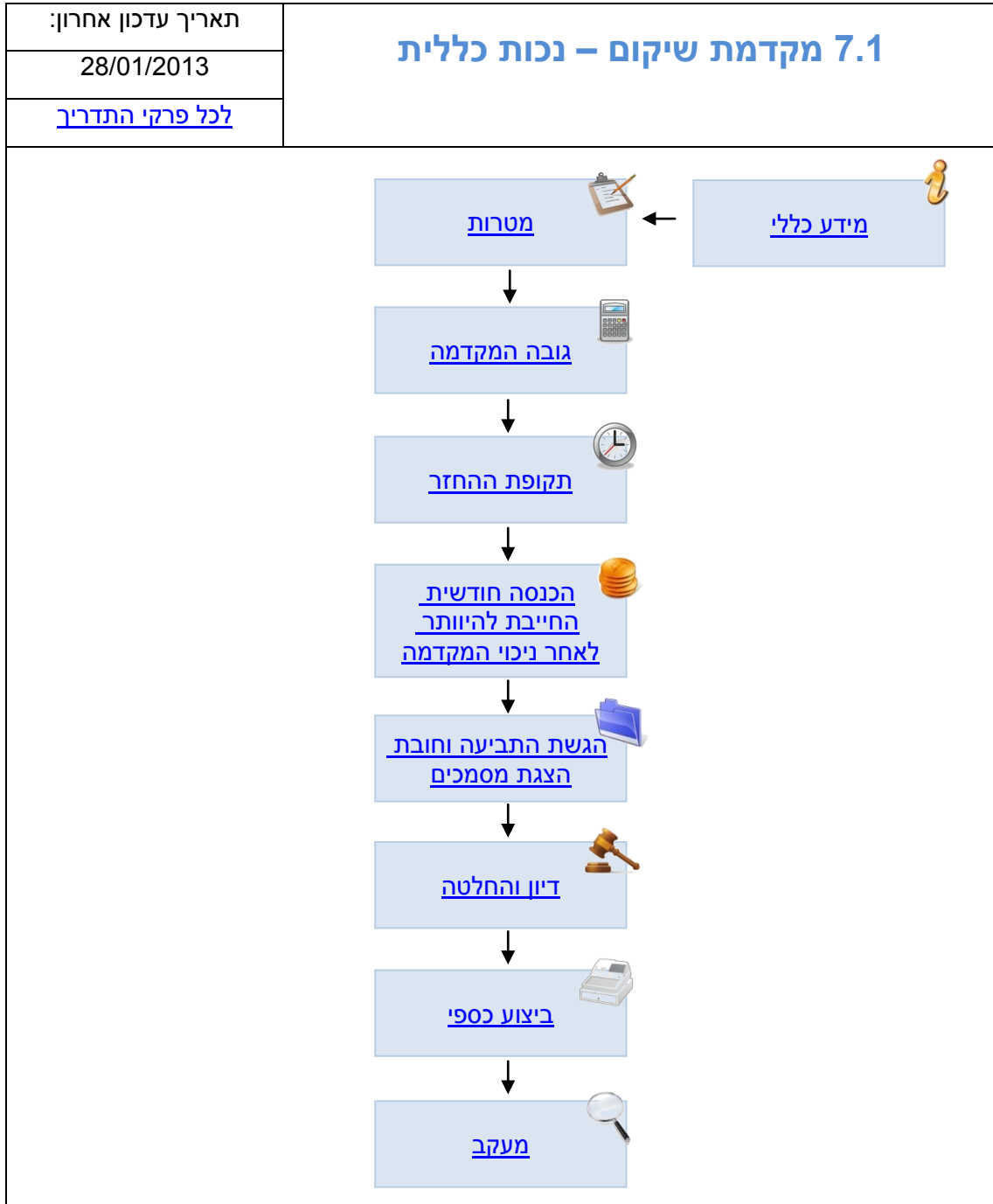

המוסד לביטוח לאומי
אגף השיקום
תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – נכות כללית

המוסד לביטוח לאומי
אגף השיקום
תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – נכות כללית

7.1.1 מידע כללי

[1. מקדמת שיקום - כללי](#)

[2. הגדרות והבהרות](#)

1. מקדמת שיקום - כללי

על פי תקנות הביטוח הלאומי בדבר "[תשלום מקדמות של גמלה](#) (סעיף 2.2)¹", "אם לדעת פקיד השיקום הפועל לפי הוראות השיקום המקצועי, (כאמור [בתקנה 8](#) לתקנות השיקום), מקבל הקצבה זקוק למקדמה לצורך ביצועה של תכנית שיקום או לצורך הכשרה מקצועית, לפי העניין ובלבד שתיוותר למקבל הקצבה ובן זוגו, לאחר ניכוי המקדמה, לפי תקנות אלה, הכנסה בסכום השווה ל – 80% מהקצבה האמורה ב[סעיף 127 לז'](#)² (א) או (ב) לפי העניין".

- סעיף 127 שונה לסעיף 200 בחוק הביטוח הלאומי נוסח משולב.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

2. הגדרות והבהרות

- **מקדמת שיקום** – מקדמה המבוססת על גובה קצבת הנכות האישית המשולמת לנכה (ראה [סעיף 7.1.3](#)).
- **מקבל קצבה** – המקבל קצבת נכות כללית (מלאה או חלקית) על פי [פרק ט'](#) בחוק.
- **תכנית שיקום** – תכנית הכוללת פרטים על המקצוע המוצע, מקום ותקופת ההכשרה³.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

¹ תקנות הביטוח הלאומי (תשלום מקדמות של גמלה) תשל"ט – 1979.

² סעיף 127 שונה לסעיף 200 בחוק הביטוח הלאומי נוסח משולב.

³ הוראות שיקום מקצועי סעיף 18 1953 [ותקנה 8 לתקנות הבטל"א](#) (שיקום מקצועי) 1956 סעיף 5(ב)

המוסד לביטוח לאומי
אגף השיקום
תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – נכות כללית

7.1.2 מטרות

בהתאם לתקנות, ניתן לאשר מקדמת שיקום לנכה כללי **לביצועה של תכנית שיקום:**

1. סיוע ברכישת מכשירים ללימודים או יצירת תנאי עבודה מתאימים לשילוב ראשוני בעבודה.

- על פקיד השיקום לבדוק תחילה אם מבקש המקדמה זכאי למענק מותנה לרכישת מכשירים בתקופת הלימודים או לשילוב ראשוני בעבודה.
- התברר שהתובע זכאי – **יש למצות תחילה הזכאות למענק מותנה** ובמידת הצורך ניתן להשלים המענק במקדמה.

2. סיוע ברכישת רכב – סיוע חד פעמי לתובע הזקוק לרכב **לצורך ביצוע תכנית שיקום או לשילוב ראשוני בעבודה**. מקדמה לצורך רכישת רכב תינתן **אך ורק אם הרכב חיוני**, לצורך ביצועה של תכנית הכשרה או השמה/ שילוב ראשוני בעבודה, אך כאמור לא תעלה על 6 קצבאות אישיות.

- מקדמה יכולה להינתן לרכישת רכב ראשון או להחלפת רכב למי שברשותו רכב בן 48 חודשים לפחות
- סכום המקדמה לרכישת רכב יינתן על פי חישוב מחיר הדגם המייצג שנפח מנועו עד 1300 סמ"ק⁴ + 10%
- למוגבלים בניידות - סכום המקדמה לרכישת רכב ייקבע על פי חישוב מחיר הדגם המייצג שאושר לו + 10%, כפי שנקבע בהסכם הניידות.
- בחשוב המקדמה יש לקחת בחשבון את ההפרש שבין מחיר המחירון של הרכב הקיים למחיר הרכב החדש.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

⁴ על פי הסכם הניידות "ללא נוהג"

המוסד לביטוח לאומי
אגף השיקום
תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – נכות כללית

7.1.3 גובה המקדמה

גובה מקדמת שיקום לא יעלה על קצבת הנכות האישית החודשית, המשולמת לנכה כפול שש. אין לקחת בחשבון קצבת ניידות על פי הסכם הניידות סעיף 9, קצבת ילדים ודמי שיקום.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

המוסד לביטוח לאומי
אגף השיקום
תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – נכות כללית

7.1.4 תקופת ההחזר

מקדמת שיקום תנוכה מהקצבה המשתלמת לתקופה של עד 30 חודשים.

- **למעט מקרים בהם דרגת הנכות מסתיימת קודם לכן. במקרה כזה מספר חודשי הניכוי יהיה בהתאם למספר החודשים שנותרו לתום דרגת הנכות.**
- יש להבהיר לתובע בעל פה ובכתב (העתק יתויק בתיק השיקום) כי במידה וקצבתו תופסק עליו להחזיר את ייתרת חובו למוסד לבטוח לאומי, אחרת יישתל לו חוב במערכת.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

המוסד לביטוח לאומי
אגף השיקום
תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – נכות כללית

7.1.5 הכנסה חודשית החייבת להיוותר לאחר ניכוי המקדמה

מקדמת שיקום תינתן ובלבד שתיוותר למקבל הקצבה ומשפחתו, לאחר ניכוי המקדמה, הכנסה בסכום השווה ל – 80% מהקצבה האמורה בסעיף 127 לז"י⁵ (סעיף 127 שונה סעיף 200 בחוק הביטוח הלאומי נוסח משולב.) לפי העניין ועל פי גודל המשפחה (קצבת נכות כללית) - (ראה לוח 5.6 במערכת "שעור").

- אין לקחת בחשבון ההכנסות - קצבת ילדים, שירותים מיוחדים, קצבת ניידות, דמי שיקום, אבטלה וקצבאות קצרות טווח אחרות.
- כמו כן, אין להביא בחשבון הכנסות מעיסוק זמני או אקראי בו החל התובע או בן זוגו תקופה קצרה מאוד לפני הגשת הבקשה למקדמה.
- מאידך, ניתן לקחת בחשבון הכנסות בן זוג, פנסיה, תוספת לקצבה לנכים קשים (קח"ן), נכסים ומקורות אחרים.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

⁵ סעיף 127 שונה לסעיף 200.

המוסד לביטוח לאומי
אגף השיקום
תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – נכות כללית

7.1.6 הגשת התביעה וחובת הצגת מסמכים

התביעה למקדמה תוגש על גבי טופס [בל/281](#).

- על תובע המקדמה להציג המסמכים המאשרים הצורך במקדמה, ואסמכתאות רלוונטיות כגון: הצעות מחיר, רישיון נהיגה בתוקף, מסמך על מכירת רכב, מסמך המאשר החזרת מס על רכב קודם, אישורים על הכנסה וותק בעבודה, חוזי מכירה/קניה, בדיקה כלכלית וכו' – על פי העניין.
- פקיד השיקום יוודא כי לתובע המקדמה אין חובות קודמים במוסד שבגינם תשלום המקדמה ייבלע בהחזר החוב. במקרה כזה אין לאשר את המקדמה, היות והיא לא תפתור את הבעיה שלשמה נועדה.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

המוסד לביטוח לאומי
אגף השיקום
תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – נכות כללית

7.1.7. דיון והחלטה

- התביעה על נספחיה, תכלול דו"ח פקיד שיקום שיפרט את תוכנית המקדמה ואת חוות דעתו המנומקת, בצרוף הבדיקה הכלכלית במידה ונעשתה, תובא לדיון בפני צוות סניפי.
- צוות סניפי יכלול את מנהל הסניף, מנהל תחום שיקום ופקיד השיקום הצוות ישקול את התביעה, עלותה וכן תתחשב במקורות כספיים נוספים העומדים לרשות התובע.
 - החלטת הצוות תירשם, תוך הנמקה, במקום המיועד לכך בטופס [בל/281](#).

החלטת הצוות הסניפי:

- **הומלץ על אישור התביעה - התביעה תבוצע בסניף.**
- **נדחתה התביעה –**
 - יירשם פרוטוקול בו יפורטו עמדותיהם של חברי הצוות.
 - יישלח מכתב דחייה לתובע, תוך פירוט הסיבה לדחייה ותוך ציון זכותו לערער בפני בי"ד אזורי לעבודה תוך 12 חודשים מיום קבלת מכתב הדחייה ולקבלת סיוע משפטי.
 - המכתב יחתם על ידי פקיד שיקום מוסמך, זאת לאחר שהתייעץ על הנוסח הסופי עם מנהל אגף השיקום במשרד הראשי או ע"י מי שהוסמך על ידו.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

המוסד לביטוח לאומי
אגף השיקום
תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – נכות כללית

7.1.8 ביצוע כספי

ביצוע המקדמה ייעשה בסניף.

- תוקלד תכנית במחשב, שתשמש למידע במערכת השיקום על אישור המקדמה.

הוראות הקלדה:

1. תכנית – הכנה לעבודה בשוק החופשי
 2. יעד – סיוע כספי : יצירת תנאים (6) / לעסק עצמאי (7) / לרכב לעבודה (8)
 3. סוג סיוע – מקדמה (3)
 4. מהות הסיוע – מלל חפשי המסביר את מטרת המקדמה
 5. יש להשאיר ריקים את השדות: מס' תשלומי החזר, ותשלום בהמחאה.
 6. סעיפים כספיים – יש להזין - כן - בסעיף הוצאות אחרות (בלבד) וכן מטרת המקדמה וסכומה (סעיף זה דורש אישור מ.ר. היות ולא מדובר בנפ"א).
- היות ומערכת נכות אינה מחוברת למערכת הכספית, בנוסף להקלדה זו יש לשלוח טופס בל/13 לנכות כללית לצורך ביצוע תשלום המקדמה ולצורך ניכוי מקצבת הנכות.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

המוסד לביטוח לאומי
אגף השיקום
תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – נכות כללית

7.1.8 מעקב

פקיד השיקום יהיה אחראי על קבלת המסמכים (קבלות, חוזים וכד') ולמעקב על ביצוע התוכנית שלשמה ניתנה המקדמה.
יש להקפיד על רישום בתיק השיקום ותיעוד מסמכים המעידים על המעקב.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)